



CENTRUL ȘCOLAR  
PENTRU EDUCAȚIE  
INCLUZIVĂ NR.1



CONSILIUL  
JUDEȚEAN  
MUREȘ



INSPECTORATUL  
ȘCOLAR JUDEȚEAN  
MUREȘ



MINISTERUL EDUCAȚIEI

## PROIECT DE PROGRAMĂ PENTRU OPȚIONALUL

### „MICII ACTORI”

2022– 2023

Denumirea opționalului: „**Micii actori**”

Tipul: Opțional din ariile curriculare:

**LIMBĂ ȘI COMUNICARE, TERAPIE EDUCAȚIONALĂ COMPLEXĂ ȘI INTEGRATĂ-  
NOU, OPȚIONAL INTEGRAT**

Clasa: elevi cu dizabilități intelectuale severe/asociate

Durata: 1 an/ **2022-2023**

Număr de ore pe săptămână: 1

Propunători: **prof. BARTHA Orsolya, prof. DIN Roxana, prof. PETERFFY Csilla, prof.  
MURVAI Cristina Irina**

Abilitarea pentru susținerea cursului: Prof. psihopedagogie specială

Instituția de învățământ: Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Nr.1 Târgu-Mureș

## **NOTĂ DE PREZENTARE**

Multiplele dificultăți și limitări cu care elevii cu dizabilitate intelectuală severă/asociată se confruntă, impun căutarea continuă a unor modalități alternative și adaptate care să contribuie la dezvoltarea și maximizarea potențialului lor. Acești elevi se acomodează cu dificultate la regimul școlar, se obișnuiesc greu cu respectarea regulilor, sunt dificil de motivat pentru a învăța lucruri noi, oboresc repede, pot fi deseori agitați, impulsivi, performanțele lor sunt fluctuante, evită diferite activități și sarcini în care, din cauza slabei abilități, pot suferi eșecuri repetate. De asemenea, motivația lor în a stabili relații interpersonale este foarte scăzută și deseori prezintă tulburări psihice sau comportamentale precum auto-agresivitate, hetero-agresivitate, anxietate, depresie, frustrare, retragere și izolare.

Disciplina "Micii actori" facilitează crearea unui cadru securizat în care elevi și profesori au posibilitatea de a se exprima liber, prin diferite jocuri de rol, cu ajutorul improvizației, într-un proces de încercări repetate, accentul fiind pe proces și nu pe produsul finit. Totodată, utilizând tehnici dramatice, dorim să oferim elevilor posibilitatea de dezvoltare prin joc a abilităților deficitare, valorificând deopotrivă caracterul formativ și ludic al acestor tipuri de activități.

Nu este suficient să ne concentrăm doar asupra dezvoltării abilităților mai puțin funcționale ale copiilor, ci scopul primar este dezvoltarea personalității lor în ansamblu, vizând creșterea încrederii în sine, disponibilitatea pentru cooperare, tenacitatea, perseverența, abilitatea de rezolvare a problemelor și dezvoltarea implicării active în relațiile sociale.

Am elaborat această disciplină pentru a oferi un model care îmbină cele două aspecte, dezvoltarea abilităților și dezvoltarea personalității elevilor, acordând o atenție deosebită alegerii metodelor și instrumentelor. Astfel, jocurile cu tehnici dramatice propuse facilitează dezvoltarea lor emoțională și intelectuală și au impact direct asupra relațiilor interpersonale în care elevii se angajează.

Dependența de celălalt specifică elevilor cu dizabilitate intelectuală severă/asociată este un alt argument pentru introducerea tehnicilor dramatice în demersul educativ ce îi vizează. Jucând teatru, acești elevi pot intra în diferite roluri, chiar dacă pentru intervaluri scurte de timp, iar aceste exerciții pot contribui la dezvoltarea autonomiei lor personale. Aceasta deoarece, elementele de

teatru oferă și facilitează, sprijină și încurajează inițiativele lor în a-și aduce aportul propriu sau chiar a fi independenți în timpul interpretării unui rol, prezentării unei piese.

Teatrul este o artă a spectacolului care oglindește cu intensitate relațiile și viața ființei umane, este o cale care conectează la viața de zi cu zi, viață plină de obstacole pentru persoanele cu dizabilități. Teatrul este căminul emoțiilor, este un loc al comunicării, prin el putem trezi curiozitatea elevilor și nu numai, deoarece teatrul are o putere de transformare extraordinară. Este nevoie de timp pentru a întruni cu adevărat arta. Merită să ne însușim bucuria și plăcerea copiilor de a repeta mereu și să urmărim modalitățile lor de învățare. Dacă ne-am imagina că fiecare elev este o limbă străină, atunci sarcina noastră ar fi să învățăm fiecare dintre aceste limbi străine și să găsim modalitățile prin care putem face ca ele să fie înțelese și de către alții. Dacă vrem să-i înțelegem, e nevoie să citim semnele pe care ei ni le transmit. Astfel, e nevoie să fim pregătiți să adaptăm limbajul teatrului pentru orice situație, iar asta se poate realiza doar cu multă fantezie, creativitate și cu deschidere intelectuală.

Pentru realizarea acestor obiective propunem o gamă largă de jocuri ce vizează dezvoltarea abilităților și dezvoltarea personalității. Limitele pe care le putem întâlni pe parcurs pot fi depășite, dezvoltând chiar noi metode, deoarece în munca noastră alături de elevi cu dizabilități severe/asociate este întotdeauna loc pentru improvizare.

**COOPERAREA ÎN SCOPUL REALIZĂRII UNUI PRODUS, A UNOR COMPOZIȚII PRIN DIVERSE METODE SPECIFICE TEATRULUI**

**COMPETENȚA GENERALĂ**

| UNITATEA DE ÎNVĂȚARE          | COMPETENȚE SPECIFICE                                                                                                                                     | EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. <i>Jocuri introductive</i> | 1.1. Stabilirea de relații interpersonale<br>1.2. Trăirea unor stări afective pozitive<br>1.3. Automotivarea pentru viitoarele participări la activități | <ul style="list-style-type: none"> <li>- exerciții și jocuri pentru facilitarea inter-cunoașterii</li> <li>- exerciții prin care elevii fac cunoștință altfel decât în cazul interacțiunilor zilnice de până acum</li> <li>- exerciții de analizarea numelui și asocierea numelui cu caracteristici sau analizarea semnificației numelui</li> <li>- jocuri prin care numele este asociat cu mișcări ale corpului, cu gesturi, cu culori</li> <li>- jocul prezentării animalului preferat</li> <li>- exerciții prin care elevii își identifică preferințele și lucrurile nepreferate</li> <li>- exercițiul autoprezentării prin diferite forme: desenene, portret din literele numelui, simboluri</li> <li>- exercițiul diferitelor forme și formule de saluturi</li> <li>- <i>jocuri introductive și jocuri de</i></li> </ul> |

|                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <i>încheiere a unei activități</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 2. <i>Pantomima, comunicarea nonverbală</i>                               | <p>2.1 Recunoașterea și interpretarea mimicii, gesturilor, pozițiilor corporale</p> <p>2.2 Exersarea coordonării mișcărilor și expresivității corporale</p> <p>2.3 Exprimarea adecvată a emoțiilor</p> <p>2.4 Concentrare și conștientizarea tensiunilor corporale</p> <p>2.5 Exersarea capacității de relaxare</p> <p>2.6 Exprimarea prin căi de comunicare nonverbale</p> <p>2.7 Auto-exprimare creativă</p> <p>2.8 Exersarea serialității prin mișcări</p> | <p>- jocuri pentru dezvoltarea comunicării nonverbale</p> <p>- jocuri de relaxare</p> <p>- <i>exerciții prin mișcare</i>, pentru îmbunătățirea coordonării mișcărilor și dezvoltarea comunicării nonverbale</p> <p>- exerciții, jocuri pentru dezvoltarea echilibrului</p> <p>- jocuri pentru dezvoltarea mișcărilor fine prin exerciții efectuate cu mâinile, degetele</p> <p>- jocuri pentru dezvoltarea serialității prin mișcări</p> <p>- jocuri, folosind improvizația și jocuri de rol</p> <p>- <i>jocuri introductive și jocuri de încheiere a unei activități</i></p> |
| 3. <i>Experimentarea celor cinci simțuri, sensibilizarea percepțiilor</i> | <p>3.1. Recunoașterea și conștientizarea importanței simțurilor în comunicare</p> <p>3.2. Exersarea capacității de concentrare</p> <p>3.3. Coordonarea ochi-mână</p> <p>3.4. Exersarea percepției tactil - kinestezice</p> <p>3.5. Exersarea capacităților perceptive corespunzătoare diferitelor simțuri – vizual, auditiv, olfactiv și gustativ</p> <p>3.6. Exprimarea prin modalități verbale și nonverbale</p>                                            | <p>- <i>jocuri pentru sensibilizarea percepțiilor</i></p> <p>- exerciții și jocuri prin <i>mișcare</i></p> <p>- exerciții pentru dezvoltarea coordonării ochi mână (care simțuri te-au ajutat să efectuezi sarcina?)</p> <p>- jocuri pentru dezvoltarea percepției vizuale</p> <p>- jocuri pentru dezvoltarea percepției tactil-kinestezice</p> <p>- jocuri și exerciții pentru dezvoltarea percepției auditive</p> <p>- exerciții pentru stimularea și conștientizarea importanței simțului</p>                                                                              |

|                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>olfactiv și gustativ</p> <p>- jocuri prin care se urmărește antrenarea <i>memoriei vizuale și auditive</i></p> <p>- jocuri, folosind improvizarea și jocuri de rol</p> <p>- <i>jocuri introductive și jocuri de încheiere a unei activități</i></p> <p>- <i>elemente din terapia artei expresiv (pictură/desen, muzică, poezie, dans și mișcare)</i></p>                                                                                                                                                              |
| 4. <i>Perceperea și exprimarea emoțiilor</i> | <p>4.1. Conștientizarea, recunoașterea și identificarea părților corpului și a funcției lor</p> <p>4.2. Percepția imaginii de sine reale, pozitive și construirea valorilor personale prin identificare și adeziune</p> <p>4.3. Identificarea propriilor simțuri și gânduri, conștientizarea propriilor trăiri</p> <p>4.4. Exprimare emoțională congruentă și adecvată</p> <p>4.5. Asumarea faptelor și trăirilor</p> <p>4.6. Manifestarea sentimentului de încredere în ceilalți</p> <p>4.7. Manifestarea toleranței</p> <p>4.8. Exprimare verbală și nonverbală creativă</p> | <p>- jocuri pentru dezvoltarea <i>schemei corporale</i>, cunoașterea imaginii de sine</p> <p>- <i>jocuri pentru dezvoltarea autocunoașterii, autoevaluării, autoafirmării</i></p> <p>- jocuri pentru dezvoltarea <i>capacității de a avea încredere în alții</i></p> <p>- jocuri, folosind improvizarea și jocuri de rol</p> <p>- <i>elemente din terapia artei expresive (pictură/desen, grafică, muzică, poezie, dans și mișcare)</i></p> <p>- <i>jocuri introductive și jocuri de încheiere a unei activități</i></p> |
| 5. <i>Caracterizarea</i>                     | <p>5.1. Receptarea mesajelor verbale</p> <p>5.2. Exprimare verbală și nonverbală creativă</p> <p>5.3. Recunoașterea propriilor calități și pe cele ale colegilor</p> <p>5.4. Identificarea valorii personale</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>- exerciții pentru dezvoltarea <i>percepției vorbirii</i></p> <p>- jocuri pentru dezvoltarea <i>exprimării verbale și autoafirmării</i></p> <p>- jocuri, folosind improvizarea și jocuri de rol, tehnici pentru</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                 | <p>5.5. Manifestarea toleranței</p> <p>5.6. Exprimare emoțională adecvată</p> <p>5.7. Cunoașterea elementelor specifice teatrului</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>realizarea unei caracterizări</p> <p>- jocuri introductive și jocuri de încheiere a unei activități</p> <p>- elemente specifice teatrului (confectionare, cunoaștere prin experiență)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 6. Dialogul     | <p>6.1. Receptarea și înțelegerea mesajelor verbale și non-verbale</p> <p>6.2. Exprimarea verbală și nonverbală creativă</p> <p>6.3. Prezentarea unor trăsături personale elementare, în contexte variate</p> <p>6.4. Stabilirea unor asemănări și deosebiri între sine și ceilalți, după criterii simple</p> <p>6.5. Manifestarea toleranței</p> <p>6.6. Exprimarea emoțională adecvată</p> <p>6.7. Manifestarea unor comportamente sociale adecvate activităților propuse</p> <p>6.8. Trăirea unor stări afective pozitive, comune</p> <p>6.9. Cunoașterea termenilor specifici teatrului</p> | <p>- jocuri prin care se dezvoltă înțelegerea vorbirii</p> <p>- jocuri pentru dezvoltarea capacității de colaborare, cooperare</p> <p>- jocuri pentru alcătuirea perechilor</p> <p>- jocuri pentru dezvoltarea exprimării verbale și autoafirmării</p> <p>- jocuri prin care se dezvoltă înțelegerea vorbirii</p> <p>- jocuri, folosind improvizarea (scene planificate dinainte, acțiunea și dialogul fiind efectuate spontan, pe loc)</p> <p>- jocuri de rol (elevii joacă în diferite roluri, pe scenarii, întâmplări reale din viața de zi cu zi)</p> <p>- jocuri introductive și jocuri de încheiere a unei activități</p> <p>- termeni specifici teatrului (demonstrație, vizionarea unor spectacole)</p> |
| 7. Dramatizarea | <p>7.1. Utilizarea și adaptarea creativă a vocabularului</p> <p>7.2. Exprimarea unor idei, sentimente, păreri prin intermediul limbajelor convenționale și neconvenționale</p> <p>7.3. Creșterea coeziunii grupului prin</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>- jocuri pentru dezvoltare a creativității, fanteziei, imaginației</p> <p>- jocuri pentru dezvoltarea vocabularului</p> <p>- jocuri, folosind improvizarea (scene planificate dinainte, acțiunea</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|                               |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                               | <p>centrarea pe o sarcină comună</p> <p>7.4. Trăirea unor stări afective pozitive, comune</p> <p>7.5. Manifestarea unor comportamente sociale adecvate în activitățile ludice</p> <p>7.6. Cunoașterea unor elemente din cultura teatrală</p> | <p>și dialogul fiind efectuate spontan, pe loc)</p> <p>- jocuri de rol (elevii joacă în diferite roluri, pe scenarii, întâmplări reale din viața de zi cu zi și scenarii luate din povești)</p> <p>- <i>jocuri introductive și jocuri de încheiere a unei activități</i></p> <p>- scenete pe baza unei povești existente sau pe baza unui scenariu cu întâmplări reale sau imaginare</p> <p>- <i>elemente din cultura teatrală</i></p> |
| 8. <i>Jocuri de încheiere</i> | <p>8.1. Evocarea trăirilor pozitive cu scopul păstrării amintirilor plăcute</p> <p>8.2. Identificarea beneficiilor proprii legate de participarea la aceste activități</p> <p>8.3. Recunoașterea capacităților, aptitudinilor dobândite</p>  | <p>- jocuri pentru detensionarea tensiunilor apărute pe parcursul diferitelor activități</p> <p>- jocuri prin care elevii pot oferi ceva celor prezenți</p> <p>- jocuri de inventariere a capacităților, aptitudinilor dobândite și a schimbărilor pozitive apărute pe parcursul activităților</p> <p>- <i>jocuri introductive și jocuri de încheiere a unei activități</i></p>                                                        |

## **CONTINUTURI**

Profesorii pot interveni în funcție de condițiile concrete de la clasă.

- **Elemente specifice teatrului:** machiaj, costume, măști, marionete, afișul teatral.
- **Termeni specifici teatrului:** scenă, decor, actor, regizor, sufleur, scenariu, spectator, cortină, culise, spectacol, festival, paradă.
- **Elemente de cultură teatrală:**
  - date despre piese de teatru: titlul, autorul, personajele pozitive/negative;

- poezii, povestiri, povești;
- audiții, jocuri de rol, scenarii în probă;
- carnaval, serbări.
- **Activități extra-curriculare:** vizionări de spectacole.
- **Jocuri:** jocuri de dezvoltare a abilităților, jocuri pentru dezvoltarea personalității.

## **EXEMPLE DE JOCURI**

*Jocuri de introductive:* Cărți de vizită; Numele și trăsături; Să formăm o aliterație; Mă prezint cu o mișcare / cu o culoare / cu ajutorul unui animal; Portret din litere; Formule de salut; Ce î-mi place / Ce nu-mi place să fac.

*Jocuri pentru alcătuirea perechilor:* Contact vizual; Sunete asemănătoare; Imagini potrivite; Tu să fii perechea mea; Mișcări asemănătoare.

*Jocuri pentru sensibilizarea percepțiilor:* Plimbarea privirii; Să căutăm cercuri; Tainele palmei/feței; Tabelul meu cromatic; Culorile toamnei / iernii / primăverii / verii; Tabelul cromatic al clasei; Sunetele auzite; Unde ticăie ceasul; Sunetele străzii / căminului / naturii; Paznicul și hoții; Un gust - o mimică; Să ghiciți mirosul; O persoană – un miros aparte; Ce material î-ți place?; Artist cu ochii închiși; Să estimăm; Să ghicim persoana; Să cunoaștem spațiul; Să ne cunoaștem corpul; Întâlniri.

*Jocuri de relaxare:* Sacii; Odihna; Marea; Plimbarea imaginară; Omul de zăpadă; Umflarea balonului; Omul de cauciuc; Scuturăm pătura.

*Jocuri pentru dezvoltarea capacității de a avea încredere în alții:* Conducerea orbului / orbilor; Chemarea puilor; Căderea cu încredere; Liftul; Învelirea în pătură; Te dăm mai departe.

*Jocuri pentru dezvoltarea comunicării nonverbale:* Comunicare fără limbaj; Limbajul trupului; Jocul cu privirea; Ne fixăm cu ochii; Fuga după priviri; Schimbarea privirii; Îndrumarea cu privirea; Oglinda; gesturilor; Prezentarea obiectelor; Exprimarea sentimentelor; Ce spun eu acum?; Să vorbim fără cuvinte!; Poziții postrurale caracteristice; Cine este regele?; În ce relații sunt ei?; Imitarea mersului; Mesaje ascunse; Emoții antagonice; Pantomimă; În ce animal m-am transformat?; Strigătul mut; Publicul surd; Fotografia; Frânghia; Imitarea gesturilor; Micii actori; Stau pe scaun.

*Jocuri pentru dezvoltarea autocunoașterii, imaginii de sine, expresivității verbale și autoafirmării:* Obiectele mele preferate; Termină propoziția; Așa mă simt bine; Mi-a plăcut mult...; În timpul meu liber...; Gafe și momente de glorie; Insula nelocuită; Fotografia familiei; Unde este locul tău?; De ce ești furios?; Silueta; Vacanțe inedite; Ceva bun - ceva rău; Jurnalul secret; Ce s-a schimbat?; Steagul meu; Ritualuri în familie; Reguli în familie; Expresii din familie; Primirea musafirilor; Sursele mele de bucurie; Calitățile mele; Un loc, unde mă simt bine; Baloane; Ceasul

magic; Magazinul fermecat; Târgul trăsăturilor; Dorințe; O zi din viitor; Casa visurilor mele; Așa sunt băieții, așa sunt fetele; Cei trei mușchetari; Nu sta în calea mea!;

*Jocuri pentru dezvoltarea capacității de cooperare – colaborare:* Oglanda; Casă, copac, câine; Reproducerea modelului; Dictarea desenului; Te ajut ca să reușești; Îndrumare fără cuvinte; Sincronizarea; Telefonul; Dezleagă nodul!; Culori asemănătoare; Șarpele; Cine este dirijorul?; Insula; Pânza de păianjen; Adaugă un sunet; Dă mai departe în liniște.

*Jocuri de dezvoltare a creativității, fanteziei, imaginației :* Clipe inedite din viața obiectelor; Combinații de animale; Discuții neobișnuite; Reclama; Nume noi; O nouă zi; O nouă sărbătoare; Ce î-ți aduce aminte?; Școala visurilor mele; Coletul fericirii; “Handa-banda”; Mobilierul fermecat; Pete de cerneală; Un nou dans; Originea numelui meu; Sunt vremea; Lucruri imposibile.

*Jocuri de începere a unor activități:* Întâlniri; Pluta; Vânătoarea; Jocul siamezilor; Povestire cu privirea fixă; Cui aparține vocea?; La circ; Un cuvânt – o mișcare; Căutarea culorilor; Raliul; Căutarea părților corporale; Cum ne simțim acum?; Ritual de bun venit.

*Jocuri de începere și încheiere a unor activități:* Cum ne simțim acum?; Mișcați-vă ca și cum ați fi...; Jocuri cu mingea imaginară; Poziție incomodă; Schimbă trei lucruri; Adaugă o mișcare; Telefonul fără fir; Să formăm un...; Spunem lucruri amuzante; Transmite zâmbetul; Transmite strângerea mâinii; Transmite ocheda; Ritual de bun rămas.

*Jocuri de încheiere, jocuri de luat rămas bun:* Păpușile; Copacul din elevi; Cadoul; Afirmații pozitive; Fotografia elevilor; „Coridorul iubirii”; „O minune”.

*Jocuri pentru dezvoltarea mișcărilor ample și fine:* Plouă; Gorila; Maimuța; Un copac în vânt; Natura în vânt; Indienii; Trecând prin cerc; Spațiu imaginar; Stil de mers; Regele și sluga; Așa mergi tu!; Vânătoarea unui urs; Păsărele; Mașina timpului; Un cuvânt – o mișcare; Limbajul semnelor; Bomboane cu toate aromele; Cadouri; Vă voi învăța un cântec nou!; Să mimăm cu degetele mâinilor!; Să pictăm pe melodii!; Să prezentăm ce am pictat printr-o mișcare!.

*Jocuri pentru dezvoltarea echilibrului:* Pisica pe gard; Balet; Fotografia berzelor; Lupta cocoșilor; Avioane; Balansoar; Acrobații; Călcatul pe fir; Alee din zădărnici; Mlaștina; De pe o insulă pe alta; Mersul pe cutii; Maestrul bucătar.

*Jocuri pentru dezvoltarea schemei corporale:* Fotografii; În câte feluri stăm în picioare sau umblăm?; Stare de spirit; Ce știu să facă părțile corpului?; Desenarea conturului; Omul din sfoară; Întâlnirea părților corpului; Lipirea părților corpului; Gemenii siamezi; Transport în comun; Dansul lipicios; Versantul stâng al muntelui; Versantul drept al muntelui; Inventar; Gravitația; Marionete; Te nimeresc!; Să ne mișcăm pe muzică!; Harta corpului; Dansul indienilor.

*Jocuri pentru dezvoltarea coordonării ochi-mână:* Lanterna; Să aruncăm la țintă; Mingea de baschet; Jocul cu dopul; Urmărirea unei linii; Lumina la plimbare; Desene de lumină; De-a prinselea cu mâinile; Labirintul sforilor; Obiecte mișcătoare.

*Jocuri pentru dezvoltarea percepției vizuale:* Să ne uităm țintă!; Adeziv pentru privire!; Unde te uiți?; Unde să-l pun?; Urmărirea suspectului; Să fim atenți unul la altul; O minge imaginară; Oglinda; Eu și umbra mea; Oglinda pentru făcut grimase; Mâna magică; Obiecte ascunse; Vânătoarea de forme / culori; Examinare; Ochi de fulger; Vânătoarea de cuvinte; Poștașul.

*Jocuri pentru dezvoltarea percepției tactil-kinestezice:* O abilitate specială; Să ne căutăm perechea; În întuneric; Ghiță ghicitorul; Tabla de desen; Opera de artă; Telefonul ritmic.

*Jocuri pentru dezvoltarea percepției auditive:* Bomba; Muzică magică; Mașini de curse; Statuile; Companie nesigură; Sunete mișcătoare; Televizorul nu are sunet; Mimoza; Regele liniștii; Vocea firavă; În întuneric, prin mulțimea sunetelor; Emoții; Patru – batem din palme - șase – bate din palme – opt...; Sunetul cel mai simpatic; La pescuit de cuvinte; Cuvinte ascunse; Vânătoarea de numere; Testul amplificatorului; Ce a căzut?; Ce instrument cântă?; Cine mă cheamă?; Ce a căzut?; Exercițiu de sunete; La un examen auditiv.

*Jocuri pentru dezvoltarea memoriei verbale:* De la ce vine sunetul?; Orchestra; Defilare; Zgomote din sală / din stradă; Trei cuvinte; Ce ai arunca din sală?; Pictorul și ucenicul lui; Împachetăm pentru excursie; La cumpărături; Ospătarul; Bârfe; Rețete.

*Jocuri pentru dezvoltarea memoriei vizuale:* Memorie de elefant; Cine a dispărut?; Ce s-a schimbat la colegul tău?; S-a mișcat cumva statuia?; Pelerină care te face invizibil; Restaurare; O mișcare interzisă; Urmărire; Ochi de vultur; Căutătorul de comori; Testarea memoriei; Cine l-a ținut în mână?.

*Jocuri pentru dezvoltarea serialității:* Curs de dans; Să batem din palme; Ticuri; Robotul; Adaugă o mișcare; Ritm; Bate toba; Percuționiști la concert; Orchestra de pietre; Zid viu; În ce ordine le-ai auzit?; Spune după mine; Centrala telefonică; Număr de telefon; Nu este luni, este....

*Jocuri pentru dezvoltarea percepției vorbirii:* Ecoul; Școala de vrăjitoare; Bolboroseli; Papagalii; Control audiometric; Oglinda vorbitoare; Să citim de pe buze; Satul ciudat; Inele; Test de reflexe; Pescuitul de sunete; Cititorul de gânduri; Șarpele din cuvinte; Diferite tonalități.

*Jocuri pentru dezvoltarea vocabularului receptiv (înțelegerea vorbirii):* Ce am auzit la radio?; La interviu; La ce m-am gândit?; Despre ce vă povestesc?; “Î-mi scapă cuvântul pe moment”; Eu vă spun, voi faceți; Desenează ceea ce î-ți spune; La taclale; Să țesem o poveste; Povești neterminate; Povestea altfel; Piatra; Despre ce vorbesc?; Viața obiectelor pierdute; Reclama; Inventarul obiectelor pe care le aruncăm; La ce îl mai putem folosi?; Mai mic / mai mare decât

ceasul; Ce te caracterizează?; Poveștile unui extraterestru; Asocieri libere; Negru-alb, da-nu; Copilul obraznic; Dicționarul; Fotografia mea absentă; Părinții mei despre mine...; Termină propoziția.

### **SUGESTII METODOLOGICE:**

Construirea demersului didactic pornind de la această programă presupune urmărirea unui plan de studiu evolutiv, de la simplu la complex.

În scopul sprijinirii activității cadrelor didactice, este utilă detalierea conținuturilor învățării (exemple de jocuri și exerciții utile ca tipologie și etapizare a studiului), pe parcursul prezentării aspectelor cu caracter metodologic.

Demersul didactic specific acestei discipline va fi practic și va consta în:

- exersarea competențelor specifice, experimentarea în clasă, în cadrul grupului de lucru, prin exerciții, jocuri, improvizații de grup și individuale, scenete – toate acestea, sub conducerea și observația profesorului;
- optimizarea dezvoltării fizice, afective și psihice, prin dezvoltarea capacităților motrice generale, prin dezvoltarea expresivității vocale și corporale, prin formarea unui cadru de expresie dezinhibată a gândurilor și a sentimentelor proprii, cu scopul de a dezvolta o personalitate armonioasă și originală;
- vizionarea de spectacole de teatru (dramatic, liric, de păpuși, teatru-dans etc.), de casete video cu filme și spectacole de referință, audierea de CD-uri și casete cu muzică de referință;

Într-o primă etapă, cadrul didactic va stabili cadrul de lucru. Este vorba despre cadrul fizic și despre atmosfera care trebuie creată la orele de MICIII ACTORI (plăcere, destindere, relaxare) – aspect generat de tehnica pe care profesorul o utilizează în abordarea elevilor, care îi atrage spre învățarea specific teatrală respectiv, spre experimentare practică. La această disciplină se învață prin joc, nu prin constrângere. Este necesar ca elevii să se cunoască între ei, obiectiv care se poate obține ușor prin activitățile de tip joc. Este o modalitate de autocunoaștere și de cunoaștere a colegilor. În ce privește cadrul fizic al clasei, nu este vorba despre o clasă obișnuită, cu bănci fixe, ci despre una dotată cu mese și cu scaune care se pot aranja după necesități, cu niște cuburi de diverse mărimi și o minimă recuzită pe care o selectează cadrul didactic.

### **MODALITĂȚI DE EVALUARE:**

- Evaluare secvențială: desene; afișe; albume; postere, colaje; grafice; activități practice; confecționare de obiecte, autoevaluare, expoziții.
- Evaluare finală: prezentarea unei scenete pe baza unei povești existente sau pe baza unui scenariu cu întâmplări reale sau imaginare.

### **MATERIALE DIDACTICE, MIJLOACE DE ÎNVĂȚARE:**

- jocuri pentru dezvoltarea personalității
- diferite fonduri muzicale
- instrumente muzicale
- păpuși de mână
- costume și diferite accesorii
- instrumente pentru pictură, instrumente de colorat, scris, decupat, instrumente pentru realizarea unor colaje
- obiecte naturale specifice anotimpurilor (ex. grâu, pietricele colorate, pene, crengi, frunze uscate, ghindă etc.)
- cărți de povești
- cărți cu scenarii pentru copii
- cărți cu imagini
- povești neterminate, povești terapeutice
- descrierea unor întâmplări, scene din viața de zi cu zi etc.

### **BIBLIOGRAFIE :**

Maria Dorina Pașca (2018): Terapie prin teatru, Editura Ardealul, Târgu Mureș

Maria Dorina Pașca , Erzsebet Banga (2016): Terapii ocupaționale și arte combinate, Editura University Press, Târgu Mureș

George V. Grigore (2018): Arta teatrului terapeutic, Editura Stefadina

Kacsó Erika, Bartók Éva (2010): Pietre prețioase. Culegere de jocuri pentru dezvoltarea personalității copiilor., Târgu Mureș

Bartók Éva (2011): Joc, bucurie, ochi strălucitori. Culegere de jocuri de dezvoltare a abilităților pentru copiii dislexici și cei predispuși la dislexie., Târgu Mureș

Varga Irén, Gönczi Károly, Pintér István (2005): Önismereti játékok gyűjteménye, Debrecen

Marcela Peneș (2005): Hai să facem un spectacol - Teatru școlar pentru clasele I- IV, Editura Marcela Peneș

Simonfi Rozália (2006): Rövid színdarabok, Editura Hoppa!, Sângeorgiu de Mureș

<https://www.utopiaeduart.org/>

<https://www.childdrama.com/>

<http://www.bbbpress.com/dramagames/>

<https://www.childdrama.com/lessons.html>